

Asia: VN/10855/2024

Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle sähköisestä tunnistamisesta, luottamuspalveluista ja eurooppalaisesta digitaalisesta identiteetistä annettua EU:n asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot rajat ylittävän sähköisen tunnistamisen, sähköisten luottamuspalvelujen ja eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kansallisesta sääntelystä:

Suomen Apteekkariliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle sähköisestä tunnistamisesta, luottamuspalveluista ja eurooppalaisesta digitaalisesta identiteetistä annettua EU:n asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi.

Digitaalisten identiteetti- ja lompakkosovellusten käyttöönoton kustannukset hidastavat palveluiden yleistymistä.

Digitaalisen identiteetin ja lompakon käyttöönotto aiheuttaa palveluntarjoajille merkittäviä kustannuksia, mikä on erityisen haastavaa toimialoilla, joilla asiakkaita on paljon mutta katteet ovat pienet, kuten apteekeissa. Asiakkaiden tunnistamisesta aiheutuvat maksut voivat muodostua suhteettoman suuriksi menoiksi. Tämä heikentää toiminnan kannattavuutta ja saattaa ohjata yrityksiä pysymään perinteisissä, jo toimivissa fyysisissä tunnistusvälineissä.

Kuluttajalle digi-identiteetti ja lompakkoratkaisut voivat tuoda asiointiin helppoutta, sillä kaikki tarvittavat todistukset ja tunnistaumisen välineet löytyvät yhdestä paikasta. Apteekkien kannalta tilanne on erilainen: nykyiset palveluprosessit on optimoitu ja niiden kustannustehokkuus on korkea. Digitaalisen lompakon käyttöönotto apteekkiasioinnissa voi tuoda hyötyjä, mutta samalla se saattaa hidastaa toimintaa ja monimutkaistaa asiakaspalvelutilanteita verrattuna nykyisiin korttipohjaisiin tunnisteisiin. Lisäksi käyttöönotto kasvattaa palvelutuotannon kustannuksia, koska tietojärjestelmien kuluja tulee lisää.

Apteekkariliitto pitää tärkeänä, että digitaalisen identiteetin tunnistautumis- ja todisteiden varmistustapahtumien kustannustasoa seurataan aktiivisesti ja tehdään tarvittaessa toimia transaktiokustannusten pitämisenä matalalla tasolla, joka mahdollistaa palveluiden hyödyntämisen myös apteekkisektorilla. On myös syytä huomioida, että apteekkeihin on koko 2000-luvun kohdistettu huomattavia leikkauksia ja kasvavalla joukolla apteekeista on jo ennestään talousaasteita. Leikkausten lisäksi apteekkien taloutta ovat heikentäneet lääkemarkkinoiden muutokset ja kulujen kasvu.

Apteekkien kannalta hankalimpia kustannuksia ovat sellaiset, joiden suuruuteen tai ajoittumiseen apteekki ei voi millään tavalla itse vaikuttaa. Digitaalisen identiteetin tunnistautumISRatkaisujen kehittäminen on kuluerä, jonka suuruuteen apteekit eivät voi itse vaikuttaa. Apteekit eivät myöskään voi sisällyttää ao. kustannusta asiakkailta perimiinsä maksuihin ilman, että asia on kirjattu valtioneuvoston asetukseen lääketaksasta

Tuki puhelinasiointinille

Apteekit sekä muu sosiaali- ja terveydenhuolto palvelevat asiakkaitaan myös puhelimitse, mikä on monille asiakasryhmille tärkeä ja käytännöllinen asiointikanava. Hallituksen esitysluonnoksessa tulee varmistaa, että digitaaliset todistukset ja lompakkosovellukset tukevat myös puhelinasiointia. Apteekkariliiton näkemyksen mukaan olisi olennaista mahdollistaa vahva tunnistautuminen puhelinasiointin yhteydessä siten, että asiakas voisi hyväksyä palveluntuottajan lähettämän tunnistautumispyynnön suoraan lompakkosovelluksestaan. Tämä olisi ratkaisevaa apteekkien ja muun terveydenhuollon toiminnan ja asiakaspalvelun sujuvuuden kannalta puhelinasiointissa.

Huomiot koskien digitaalista henkilöllisyystodistusta:

-

Huomiot kansallisen vahvan sähköisen tunnistamisen turvallisuutta parantavista muutoksista:

-

Huomiot koskien kansallista ekosysteemikuvausta:

-

Kuivamäki Mika
Suomen Apteekkariliitto